

«QISHLOG'IM – QALB ARDOG'IM»

Respublika tanlovini e'lon qiladi

2-bet

Vatan yagonadir, Vatan bittadir!

Tong

YULDUZI

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

ISSN – 2010-6092

2009-yil
26-yanvar
N:4
(66701)

«Yangi avlod-2008» bolalar
ijodiyoti festivali g'olibi

DUSHANBADAN

HAMMASI SIZLAR UCHUN

2008-yilda mamlakatimizda 186 ta sport
majmuasi bunyod etildi.

Aziz bolalar!

Bularning hammasi sizlar uchun,
sizlarning yetuk, sog'lom farzandlar bo'lib,
unib-o'sishlaringiz uchun ana shunday
katta imkoniyat, shart-sharoitlar
yaratilmoqda. O'zbekiston Bolalar sportini
rivojlantirish jamg'armasi Homiylik
kengashining navbatdagi yig'ilishida ham
shu masalalarga yanada kengroq ahamiyat
qaratilganidan xabaringiz bor. «Sport–
sog'lom avlod, sog'lom kelajak, deganidir.
Binobarin, faqat xalq, sog'lom millatgina
buyuk ishlarga qodir bo'ladi», dedi
Prezident Islom bobongiz.

50 MILLION SO'M

2007-2008-yillarda mamlakatimizda
Bolalar sog'lomlashtirish markaziga 50
million so'm miqdori imtiyozli moliyaviy
yordam ko'rsatildi.

YANGI SPORT MAJMUASI

Poytaxtimiz Toshkentning Chilonzor
tumanida yaqinda ishga tushgan «Chilonzor»
bolalar sport majmuasi shu yerda yoshovchi
o'smirlar uchun yaxshigina sovg'a bo'ldi.
Sovg'a uchun kattalarga rahmat.

GAPDON ODAM

Fransiyalik Lui Koleni dunyoning eng gapdon
odami ekan.

Parpinyan shahrida bo'lib o'tgan shou-
tadbirda u 124 soat nutq so'zladi. Inson nimalarga
qodir ekan...

UZOQ UMR KO'RISH SIRLARI YOKI SIZ UCHUN YANGI KITOB

To'g'ri ovqatlanish, tanani tozalash va
chiniqish uzoq umr ko'rish garovi sanaladi. Yangi
kitobni o'qing, undan yana-da ko'p ma'lumotlar
olasiz.

Poytaxtimizning
Chilonzor tumanidagi
«Begoyim» nomli
bolalar bog'chasi
tarbiyalanuvchisi Iroda
Shamsiyeva 6 yoshda.
Bog'chadagi
musiqadan olgan
darsi, qolaversa,
Bolalar ijodiyoti
uyining «Tantana»
guruhidagi ustozlari
Fotima Jo'raboyeva,
Nigora
Abdurahmonova-
larning bergan
saboqlari zo'ye ketmadi.
Kuy va qo'shiqlaring
bilan qalblarga ezgulik
urug'ini sochaver,
Irodaxon!

DUSHANBAGACHA

DIQQAT, TANLOV!

Tanlovning maqsad va vazifalari:

2009-yil – «Qishloq taraqqiyoti va farovonligi yili» Davlat dasturida belgilangan chora tadbirlarni amalga oshirish hamda istiqbol yillarida mamlakatimizning chekka hududlari, jumladan, qishloq joylarining tarixi, u yerda istiqomat qiluvchi aholining turmush darajasidagi o'zgarishlarni, keng miqyosda olib borilgan qurilish va obodonlashtirish, bunyodkorlik ishlarini, aholi orasida uzoq asrlar silsilasida yashab kelayotgan milliy qadriyatlar, urf-odatlar, faqatgina xalqimizga xos bo'lgan ezgu amallarni o'zida aks ettirgan bayram shodiyonalarini, milliy sport o'yinlari, milliy hunarmandchilik o'choqlarini bolalar nigohida gavdalanirish, «Qishloq – mo'jaz Vatan», degan xalqimizning purma'no aqidasini ular ongiga singdirish, sog'lom turmush tarzini targ'ib etish, yurt bolalarini Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash, qishloqlar tarixini o'rgatish, har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ularning iqtidori va iste'dodini ro'yobga chiqarish.

«Kamolot» YOIHMK homiyligidagi «Kamalak» Bolalar tashkiloti, «Tong yulduzi» gazetasi, «Gulxan», «G'uncha» jurnallari hamkorlikda umumta'lim maktablari o'quvchilari o'rtasida «QISHLOG'IM – QALB ARDOG'IM» Respublika tanlovini e'lon qiladi.

Tanlov shartlari:

Tanlov quyidagi yo'nalishlarda olib boriladi:

- Eng yaxshi insho;
- Eng yaxshi lavha;
- Eng yaxshi maqola;
- Eng yaxshi she'r;
- Eng yaxshi fotolavha;
- Eng yaxshi rasm.

Ijodiy ishlar «Kamalak» Bolalar tashkilotining quyi bo'g'inlarida hamda maktub orqali «Tong yulduzi» gazetasi, «Gulxan», «G'uncha» jurnallari tahririyatlarida qabul qilinadi. Sara ijodiy ishlar, «Tong yulduzi» gazetasi, «Gulxan», «G'uncha» jurnallari sahifalarida muntazam

yoritib boriladi.

Tanlovning har bir ishtirokchisi ijodiy ish bilan bir qatorda o'zi haqida to'liq ma'lumot va 2 dona fotosurat ham yo'llashi shart.

Mazkur tanlov 2009-yilning 1-fevralidan 2009-yilning 1-dekabriga qadar davom etadi.

Tanlovning hay'at a'zolari tomonidan barcha yo'nalishlar 1-, 2-, 3-o'rin sohiblari aniqlanib, tanlov yakuniga ko'ra Respublika «Kamalak» Bolalar tashkilotining maxsus diplomlari va qimmatbaho sovg'alari hamda «Tong yulduzi» gazetasi, «Gulxan», «G'uncha» jurnallari tahririyatlarining «Faxriy yorliq»lari bilan taqdirlanadi.

MANZIL:

Toshkent shahar, Navoiy ko'chasi, 11-uy. Respublika «Kamalak» Bolalar tashkiloti.

Toshkent shahar, Navoiy ko'chasi, 30-uy. «Tong yulduzi» gazetasi, «Gulxan», «G'uncha» jurnallari tahririyati. Konvert ustiga «Qishlog'im – qalb ardog'im» tanloviga, deb yozing.

Murojaat uchun telefon: 244-63-08 «Tong yulduzi», 244-94-38 «Gulxan», 244-94-39 «G'uncha».

BIZGA QO'NG'IROQ QILISHDI

Qashqadaryo viloyati, Chiroqchi tumanidagi 151-maktab o'qituvchisi Ro'ziqul OTAMURODOV:

Biz «Tong yulduzi» gazetasining barcha sonlarini olib turibmiz. Juda yaxshi nashr. Unda berilayotgan bir-biridan qiziq hikoyalar, she'rlar va maqolalar o'quvchilarda katta qiziqish uyg'otmoqda.

Maktabimizda «Yosh adabiyotchilar» to'garagi bor. Uning o'n besh nafar a'zosi uchun «Tong yulduzi» eng yaqin sirdosh va dono maslahatchi sifatida qadrdon bo'lib qolgan.

Ilmga chanqoq o'quvchilarni ko'rib quvonaman. Ular ona O'zbekiston nomini yana-da yuksaklarga ko'tarishlariga ishonaman.

MO'JIZAVIY OLAM

Men tongni kuzatishni yaxshi ko'raman. Badantarbiya qilishga ham erinmayman. Toza havodan nafas olishning o'ziyoq meni tetik qiladi. Erinchoq tengdoshlarimga hayron qolaman. Axir erta turib tong otishini kuzatsangiz, xuddi mo'jizalarga boy dunyoga kirib qolganday bo'lasiz. Bilasizmi, «Tong yulduzi» gazetasi ham

xuddi shunday mo'jizaviy olam. Bekorga shunday nomlanmagan-da! U beg'ubor va musaffo tuyg'ular, ajib bolalikni tarannum etadi.

Gulhayo HIDOYATOVA,
Buxoro viloyati, Romitan tumanidagi
23-ixtisoslashgan maktabning
7-«A» sinf o'quvchisi

QO'SHNINGIZNI UNUTMANG

Men o'z hayotimdagi bir voqeani gapirmoqchiman. Qarang, qayerlarga ishga kirish-u, qanday urfdagi kiyimlarni sotib olish haqida o'ylabman-u, yon qo'shnimning uchta norasidaning onasi yolg'iz ayol holidan xabar olishni unutibman.

Bir kuni uyga kirayotib, qo'shnimning mungli ovozi eshitib qoldim.

– Qizim, sabr qil, ertalab chopqillab o'ynab ketasan.

Darhol narsalarimni uyga qo'ydim-u, ularnikiga chiqdim. Ayol anchagina xomush edi. Uch yoshli qizining ko'pdan buyon mazasi yo'qligini, o'ziyam anchadan beri ish topolmayotgani, do'xtirga olib

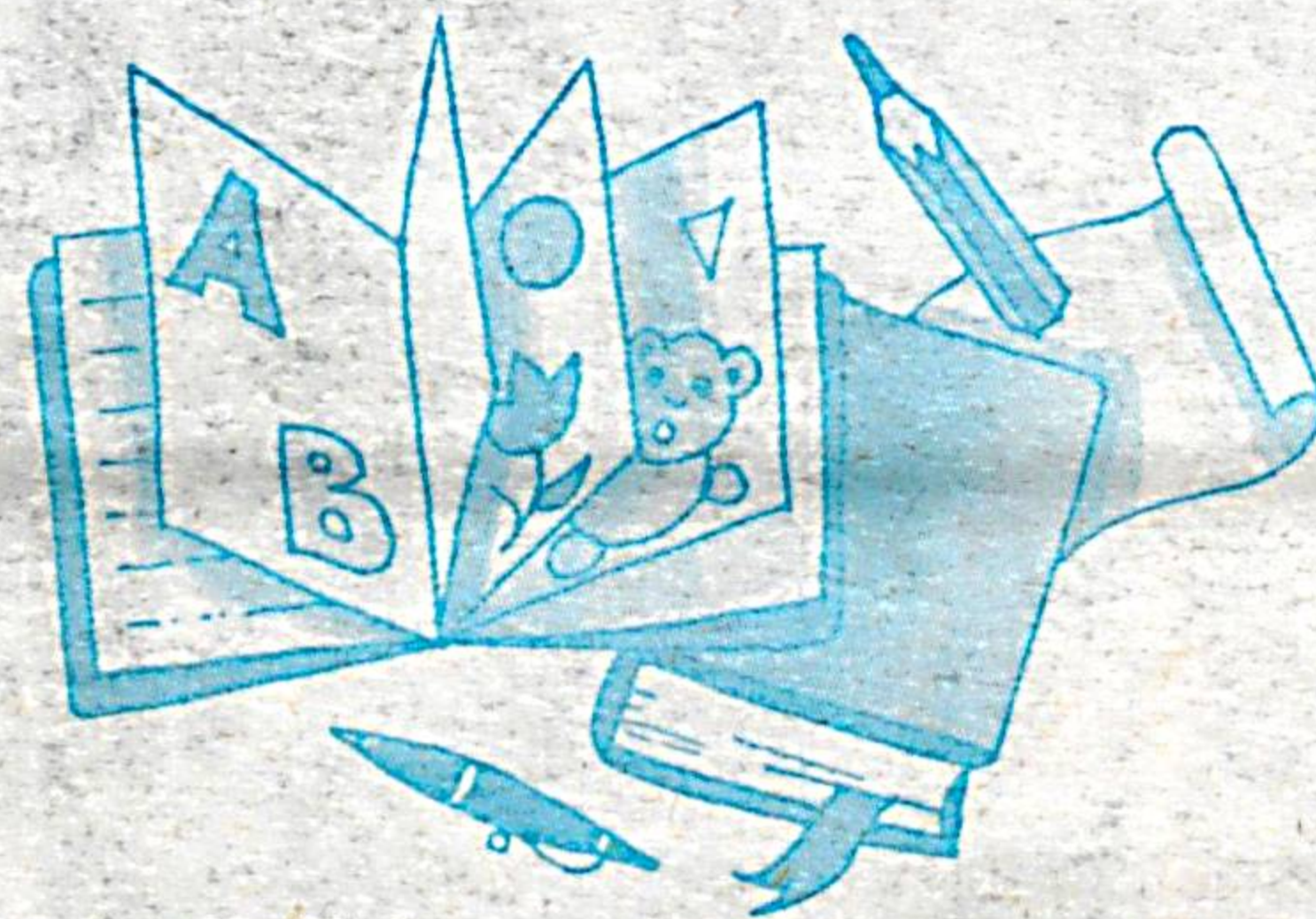
borishga puli yo'qligini aytdi.

Darhol uyimga chiqdim-da, oxirgi modadagi ko'ylak olishga yashirib qo'ygan pulimni chiqarib berdim. Qizchani olib, do'xtirga bordik. Bola qattiq shamollagan ekan. Do'xtirdan rosa gap eshitdik, chunki bolani vaqtlaroq olib kelish kerak ekan.

Ko'p o'tmay, qizcha sog'ayib ketdi. Xalqimizda bir naql bor: qo'shning tinch, – sen tinch. Bas, shunday ekan, eng avvalo, ota-ona, qarindosh-urug', qo'ni-qo'shnilarining holidan xabar olish bizning insoniylik burchimiz bo'lib qolsin.

Nargiza KAZAKOVA,
Qoraqalpog'iston Respublikasi

BILASIZMI?

Ukrainada ilk bora lo'lilarning «Alifbe» darsligi kitobi nashr etildi. Kitobda lo'lilarning o'ziga xos tilini saqlab qolishga harakat qilindi. «Alifbe» yana shunisi bilan o'rinli, uni turli mamlakatlarda yashayotgan lo'lilar ham bimalol tushunishlari mumkin, darslik uch qismdan iborat. Birinchi qism – harflar, ikkinchi va uchinchi qism esa ertaklar va she'rlardan iborat.

* * *

Odam tug'ilganda, uning miyasida 14 milliard to'qima mavjud bo'ladi. 25 yoshdan keyin ularning soni kuniga 100 mingtaga kamaya boradi. Bir varaq kitob o'qish bilan kishi 70 dona to'qimani umriga zomin bo'ladi.

* * *

Odam ko'zi 10 mln. rangni farqlay oladi.

* * *

Odam og'zida 40 mingdan ziyod bakteriya yashaydi.

* * *

Odam tanasidagi yog'lardan 7 dona sovun olsa bo'ladi.

* * *

Odam miyasining 80 foizini suv tashkil qiladi.

* * *

O'rta yoshdagi odam boshi 3,6 kilogrammni tashkil etadi.

* * *

Havorang ko'zli odamlar boshqalarga qaraganda og'riqni ko'proq his etadi.

O'smirlik davri – musaffo havoli, zilol suvli, beg'ubor va charog'on dunyo. Unda sho'xliklar, o'yinlar, shu bilan birga, adashishlar ko'p. O'n ikki yoshida otasining nasihatiga quloq solmay, ko'cha chāngitgan va bezori bolalarga qo'shilib, oltin umrini elga sovurgan, qirq yoshida esa to'shakka mixlanib, afsus chekkan kishini bilaman. Bir kuni uni ko'rgani bordik. «Jon uka, meni gaplarimni yozing, – deya iltimos qildi u kuyunib, – men xato qildim, o'smirlik, yigitlik davrimni havoga sovurdim, ayting...ayting, bugungi o'smir adashmasin! Odamning kutgan kuni kelar ekan. Men ham kutgan kunim kelar, deb taralabedod qilib, ayshimni surib yuraveribman. Unga aql va mehnat bilan kelish kerak ekan. Men buni kech tushundim».

Hazrati Mir Alisher Navoiy bobomiz aytadilar:

Umrni zo'ye etma, mehnat qil,
Mehnatni saodating kalidi bil!

Davroqe, faqat mehnatgina odamni baxt cho'qqisiga

yetaklaydi.

Sen yo'ldasan, o'smir! Erkin, ozod Vataning, ona quchog'iday issiq, haroratli maktabing, dunyo havas qilib turgan imkoniyatlaring bor. Bu davr abadiy emas. Undan foydalanib qolsang, abadiy xazinaga ega bo'lasan. Ibn Sino aytganidek, odam bolasi o'n to'qqiz yoshgacha o'qiganini naqshga o'ygandek xotirasiga joylar ekan, undan so'ng, miya qotar va biror narsani yod olish biroz qiyinlashar ekan. Barcha buyuk insonlar o'smirlik davrida o'z yo'llarini tanib olganlar. Sen ham shu yo'lni tanlasang, yaxshi emasmi?!

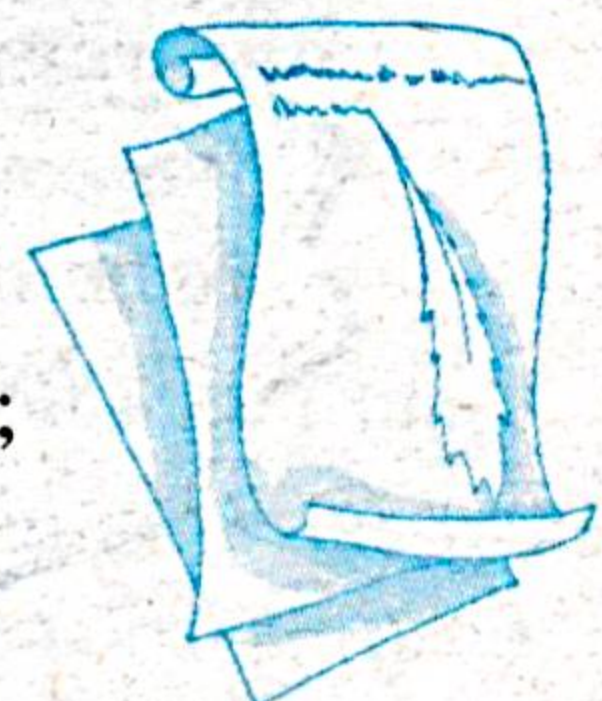
Gapni qisqa qilaylik. Xullas, mana shu sahifa seniki! Uni yaxshi niyat bilan «Sen kutgan kun» deb atadik. Sen kutgan kun!.. U senga baxt olib kelsin! Nasib etib, oliy o'quv yurti talabasi bo'lganingda yoki boshqa orzularingga erishgan kuningda, mana shu gazeta yaxshi odam bo'lishimga turtki bergan edi, deya mamnun bo'lsang, bas!

YECHIB KO'RING, FOYDASI BOR

1. Farzand qilay seni o'zumga,
Minnatin qo'yay yorug' yuzumga.

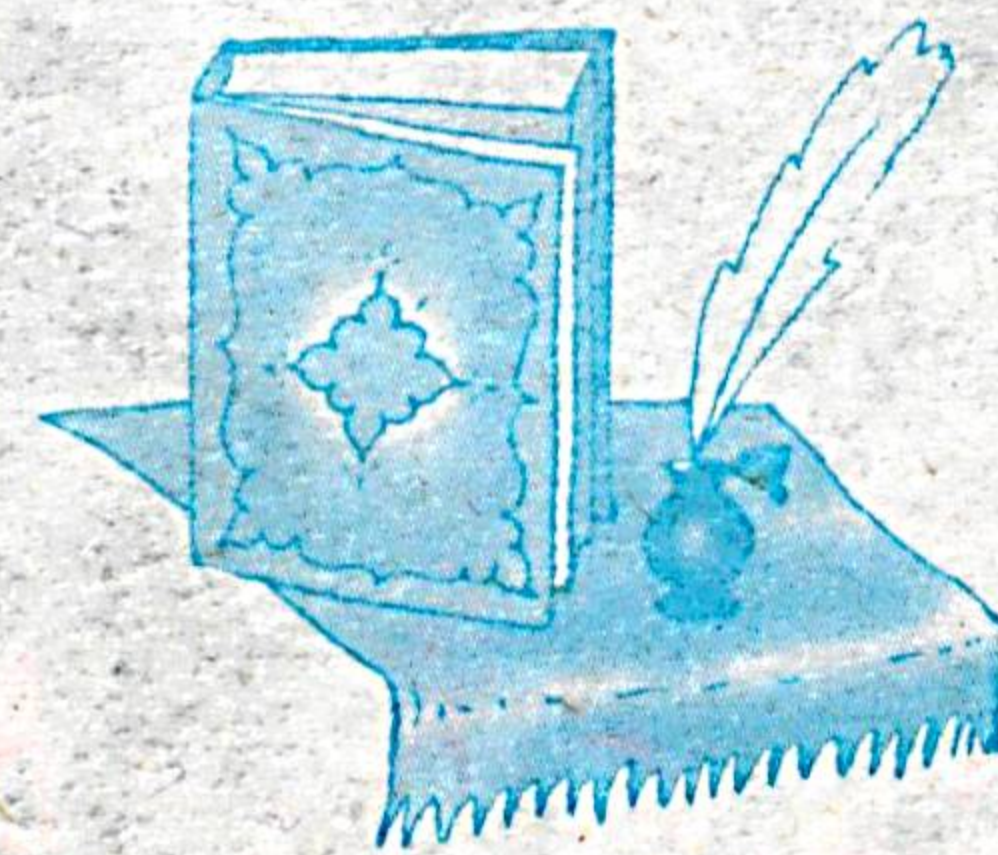
Bu misralar qaysi ulug' shoirning qalamiga mansub?

- A) Sakkokiy;
B) Bedil;
D) Alisher Navoiy;
E) Bobur Mirzo;
F) Uvaysiy.

2. «Hibatul-haqoyq» asarining muallifi kim?

- A) Ahmad Yugnakiy;
B) Mahmud Qoshg'ariy;
D) Atoyi;
E) Ahmad Yassaviy;
F) Nodira.

3. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» asari nomi nimani bildiradi?

- A) «Baxt keltiruvchi bilim»;
B) «Saodatga yo'llovchi bilim»;
D) «Bilimlar xazinasi».

4. Selengur g'ori qayerda joylashgan?

- A) Chirchiq vohasida;
B) Qashqadaryo vohasida;
D) Boysuntog' etaklarida;
E) Farg'ona vodiysida;
F) Toshkent viloyatida.

5. «Sadoqat ko'ylagini kiydi» gapidagi fe'l nisbatini aniqlang.

- A) o'timli fe'l;
B) o'timsiz fe'l;
D) majg'ul nisbat;
E) ortirma nisbat;
F) o'zlik nisbat.

SEN KUTGAN

Yangi sahifa

KUN!

Donishmandnoma

Suqrotidan so'rabdilar:

– Qanday odamni baxtli sanamoq mumkin?

U javob beribdi:

– O'tkir aql va teran, halol fikrlar egasi baxtiyordir.

* * *

Tiyrak ko'z

O'zbekiston Respublikasi «Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risida»gi qonuni Senat tomonidan qachon ma'qullangan?

1. 2007-yil 23-noyabrda.
2. 2007-yil 1-dekabrda.

Oltin nasihat

A'lo o'qishning muqim shartlaridan biri darslarni puxta tayyorlashdir.

– Shu sovuqda qayoqqa boramiz?
– «Tong yulduzi»da yangi sahifa ochilibdi. Bi-i-r mehmon bo'p kelaylik!

ORZULARIM QANOT YOZ

- Men o'z kasbimni tanladim.
- Kasbimning o'zimga yoqqan jihatlari:
 - chin inson bo'lishimga yordam beradi;
 - elga xizmat – oliy himmat;
 - Vatanimga nafim tegadi.
- Kasbga sadoqat.

Ana shu reja asosida insho yozib, avval ustozlaringizga yoki ota-onangizga ko'rsating. Yozganlaringiz ularga yoqsa, bizga yuboring. G'oliblarga sovg'alarimiz tayyor.

– Buvijon, xatingiz chiroyli ekan.

– Xatim chiroyli emas, bolam, sen dabirlarning xatini ko'rmabsan. Ular juda chiroyli yozishgan.

– Dabirlar kim, buvijon?

– Ular shohlarning, xalqning suhbat, munozara va har xil masalalarini chiroyli tartib qoida bilan yozib beradigan kishilar bo'lishgan. Dabirlik qadimda san'at darajasiga ko'tarilgan. Dabirlar bilan bog'liq bir rivoyatni bilaman. Aytay, eshitasanmi?

– Mayli, ayting, buvijon, hali uyqum kelganicha yo'q.

– Dabirlardan biri shohning elchilik xatini bitayotgan ekan. U nihoyatda zukko, bilimdon kishi bo'lib, so'zni ipga dur tizgandek chiroyli tuzar ekan. Xatni yozayotganda, butun diqqatini bir nuqtaga jamlab, xotirjam ishlar ekan. U ham ro'zg'orli odam-da, oilaning hali bunisi kamayadi, hali unisi, tegirmonga tashlab

DABIRNING XATOSI

turmasang bo'lganidek, ro'zg'orni ham kam-ko'stini to'ldirib bormasang, boshing g'avg'odan chiqmaydi. Xotini kirib: «Bug'doy tugadi», deb zorlanibdi. Dabir xat bilan andarmon bo'lganidan elchilik xatiga «Bug'doy tugadi», deb yozib yuboribdi. Ipak qog'ozga oltin suvlari bilan yozilgan elchilik xatini shohga olib boribdilar. Shoh nihoyatda nafis husnixat bilan yozilgan nomani ko'rib, «ofarin», debdi. Ammo xat orasidagi «bug'doy tugadi» degan za'faron o'tdek, begona jumlaning ko'rib, jahli chiqibdi. Dabirni darhol uning huzuriga keltiribdilar. Shoh begona so'zning sababini so'rgan ekan, dabir xotini so'zini eslab kulibdi-da, voqeani gapirib beribdi va qilgan gunohi uchun uzr so'rabdi.

– Shoh uni jazolamabdimi?

– Yo'q, jazolamabdi. Ammo Dabirning o'zi juda izza bo'libdi. Har qanday ishda, har qanday joyda hushyorlikni yo'qotmaslik kerak, bolam. Muhtojlikdan ustun bo'l hamisha!

O'ZBEKXON

Biringiz qizimsiz, biringiz singlim,
Ko'zlarimning oq-u qarosi, qizlar.
Sizlarsiz dunyoning qizig'i yo'qdir,
Har yigit umrining ma'nosi, qizlar.

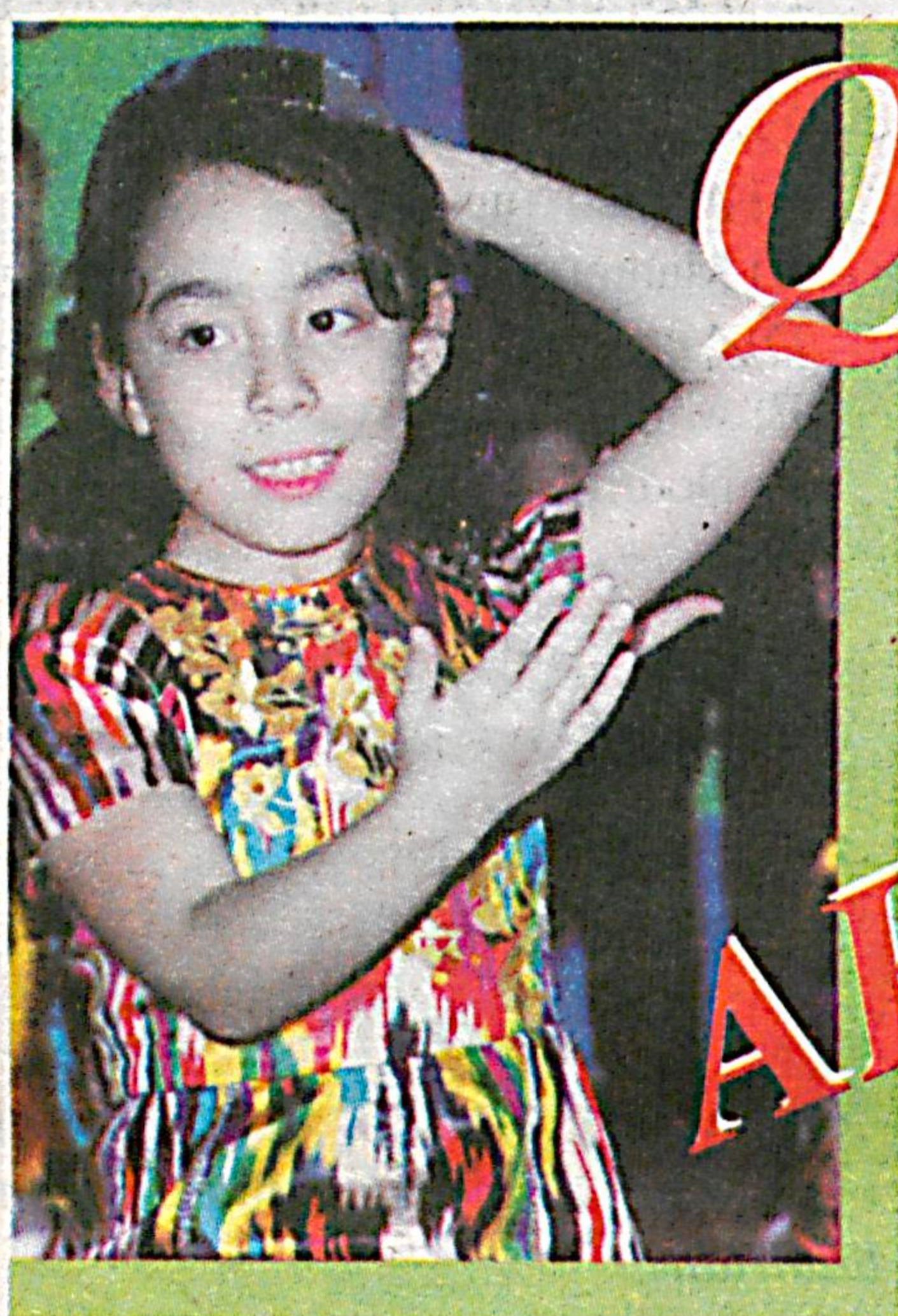
Ibroyim YUSUPOV

YUZZLARI OY QIZALOQLARIM

Mening yuzlari oy, so'zlari bol qizaloqlarim!

O'qishlaringiz yaxshimi? Uy yumushlarida onajoningizga doimiy yordamchi bo'lganingizni ham bilamiz. O'tgan sonimizda «Qizlar akademiyasi» maktabining kichik mehmoni Dilnoza Mahkamova bilan tanishgan edingiz. Axir siz To'marisdek jasoratli, Nodirabegimdek ilmi, Kumushdek iboli momolarimizning izdoshlarsiz. Bugungi hayotda, ilmda, ta'lim-tarbiyada ibrat olgulik onajonlarimiz, opalarimiz hayotimizga nur baxsh etib turibdi. Keling, quyida ularning hikmatga to'la dil so'zlariga quloq tutaylik:

QIZLAR AKADEMIYASI

To'ti YUSUPOVA – xalqimizning sevimli
va ardoqli onaxoni, O'zbekiston xalq artisti:

–San'atsevar xalqimga, ayniqsa, jajji qizaloqlarimga shunday degim keladi: ko'p o'qing, uqing, nozik qalblaringizda yaxshilik-ezgulik hislarini tuyib yashang. Qiz bola o'zining hayosi, go'zal xulqi bilan o'g'il bolalardan ajralib turmog'i lozim.

Odob-axloq degan tushunchalar sizning nozik qalbingizda hamisha saqlanib tursin.

Jajji qizlarimga hamisha sog'lik-salamatlik, hayotning katta sinovlaridan dadil qadam tashlab, halollik, poklik ila yetishishlarini tilayman.

QO'LI GUL

Suratlardagi munchoq (biser)lardan sumka, do'ppi va kashtaning yuziga chiroyli gullar tikib, bezak bergan qo'li gul kim ekan, deysizmi? U sizning tengdoshingiz Sayyorabonu Isroilova Toshkent shahar, Sirg'ali tumanidagi 32-maktabning 9-sinfida a'lo baholarga o'qiydi. Bo'sh vaqtini bekor o'tkazmaydigan Sayyorabonu onasining eng yaqin yordamchisi.

Uning orzulari bisyor. Mohir tikuvchi, mehribon shifokor, qo'li shirin pazanda bo'lsam, deydi.

Yayra SA'DULLAYEVA – O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan jurnalist, «Sog'lom avlod uchun» ordeni sohibasi:

– Akademiya – bu oddiy o'quv dargohi emas, unda aytilguvchi gaplarning o'z salmog'i, o'z mavqei, o'z o'rni bor.

Akademiyada sizni hayot yo'llariga tayyorlashdan, dunyoning eng mashhur ayollarining ilm-fan va odamiylik, Vatan deb atalmish buyuk saltanatning himoyasi va ravnaqi yo'lidagi o'ziga xos ishlari haqida saboq berishidan umidvorman. Oila –muqaddas. Uni hozirdanoq tushunib, ardoqlash ham muqaddasdir. Keling, so'zimni shu yerda to'xtatib, siz faol ishtirokchisi bo'ladigan «Qizlar akademiyasi»siga sermahsullik va seravj aks-sado tilayman.

SABOQ BERDI

Robiya SHAMSIDDINOVA – Qashqadaryo viloyati, Yakkabog' tumani:

– Men gazetangizda «Qizlar akademiyasi» rukni ochilganidan xursand bo'ldim. 6-sinf o'quvchisi Dilnoza haqida anchagina maqto'v so'zlar yozilgan ekan. Unga chin dildan havasim keldi. Qani endi meni ham gazetangizda maqtab yozsangizlar. Biroq, o'zim haqimda o'ylab ko'rsam, ancha erkalani ketgan ekanman, hatto onam tayyorlagan ovqatni yeb, idishlarni ham yig'ishtirmay, faqat televizor ko'rish-u o'rtoqlarim bilan ko'chalarda gap sotishdan nariga o'tmas ekanman. Meni bu sahifadagi so'zlar ancha o'ylantirib qo'ydi. Endi umuman boshqacha qiz bo'lishga, o'z ustimda ko'proq ishlashga kirishdim.

MAMNUN BO'LDIM

Nasibaxon VOISOVA – M.Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining jurnalistika fakulteti 2-bosqich talabasi:

– Mening birinchi maqolam 9-sinfda o'qib yurganimda «Tong yulduzi» gazetasida chop etilgan. Shundan buyon bu gazetaning doimiy muxlisiman.

Men qizlarga atab alohida sahifa ochilganidan mamnun bo'ldim.

MO'YQALAM SEHRI

rasm chizishni jon-u dilidan yaxshi ko'radi. Oilada katta farzand bo'lgani bois, uy yumushlari asosan uning zimmasida.

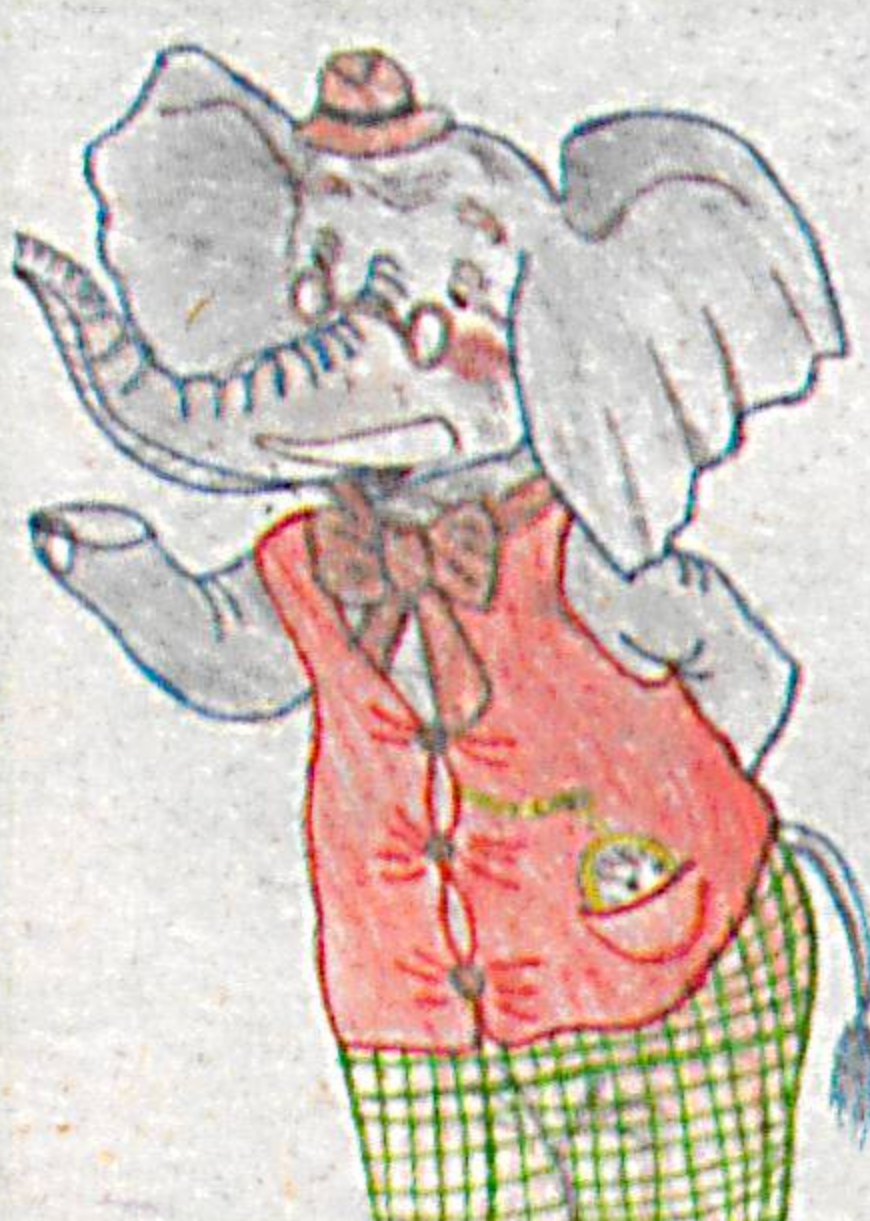
U kelajakda Respublika rassomchilik kollejida o'qib, liboslar bo'yicha dizayner bo'lish niyatida.

– Dugonalaringa milliy matolardan bejirim ko'ylaklar yaratib, egnilarida yal-yal yonib turishini istayman, – deydi Dilafro'z.

Tahririyatga bir qizaloq tortinibgina kirib keldi. U o'zini Dilafro'z deb tanishtirdi. O'zi chizgan rasmlarini ko'rsatarkan, agar loyiq topsangiz, gazetangizga chop eting, dedi kamtarinlik bilan. Rasmlarga nigoh tashlar ekanmiz, qizaloqning iqtidoriga, ayniqsa, kamtarinligiga havasimiz keldi.

Dilafro'z Toshkent shahrining Uchtepa tumanidagi 193-maktabning 9-sinfida o'qiydi. Maktabda a'lo o'qishi bilan birga,

Sahifani MANZURABONU tayyorladi

Nazokat va Malika opa-singil. Biri qo'shiq aytsa, biri raqsga tushadi

«TANAFFUS TABRIKLARI» MENGA YOQDI

Andijonlik tengdoshim Manzura Abdurasulovaning «Tanaffus» sahifasida bir-birimizni, ustozlarimizni tabriklab borish haqidagi taklifi menga yoqdi. Va men ham birinchilardan bo'lib ustozim Zamira opa Mo'minovani yaxshi niyatlar bilan boshlangan 2009 – «Qishloq taraqqiyoti va farovonligi yili» bilan tabrikلامoqchiman. Chunki bu yil bizning qishlog'imizdagi maktablarda ulkan o'zgarishlar bo'lishi kutilmoqda.

Sevara MAMATOVA,
Jizzax viloyati, G'allaorol tumani

Snora Ashurova Navoiy shahrida tug'ilgan. Bolaligidan ijodga ishtiyoqi baland. U 4-5 yoshidan biyron she'r yodlab, o'zi ham mashq qila boshladi.

QISH GASHTI

Pag'a-pag'a yog'ar qor,
Ko'kdan parlar elanar.
Borliq bo'lar beg'ubor,
Oppoqlikka belanar.

Qorbobo yasab shodon,
Rohat, huzur topishar.
Pisand emas qahraton,
Tepalikda chopishar.

Ayoz qilar tantana,
Go'zal bo'lar dalalar.
Yetaklab qirga chana,
Zavqqa to'lar bolalar.

Bo'ron ko'rsatar kuchin,
Shiddat-shashti o'zgacha.
Lekin bolalar uchun,
Qishning gashti o'zgacha.

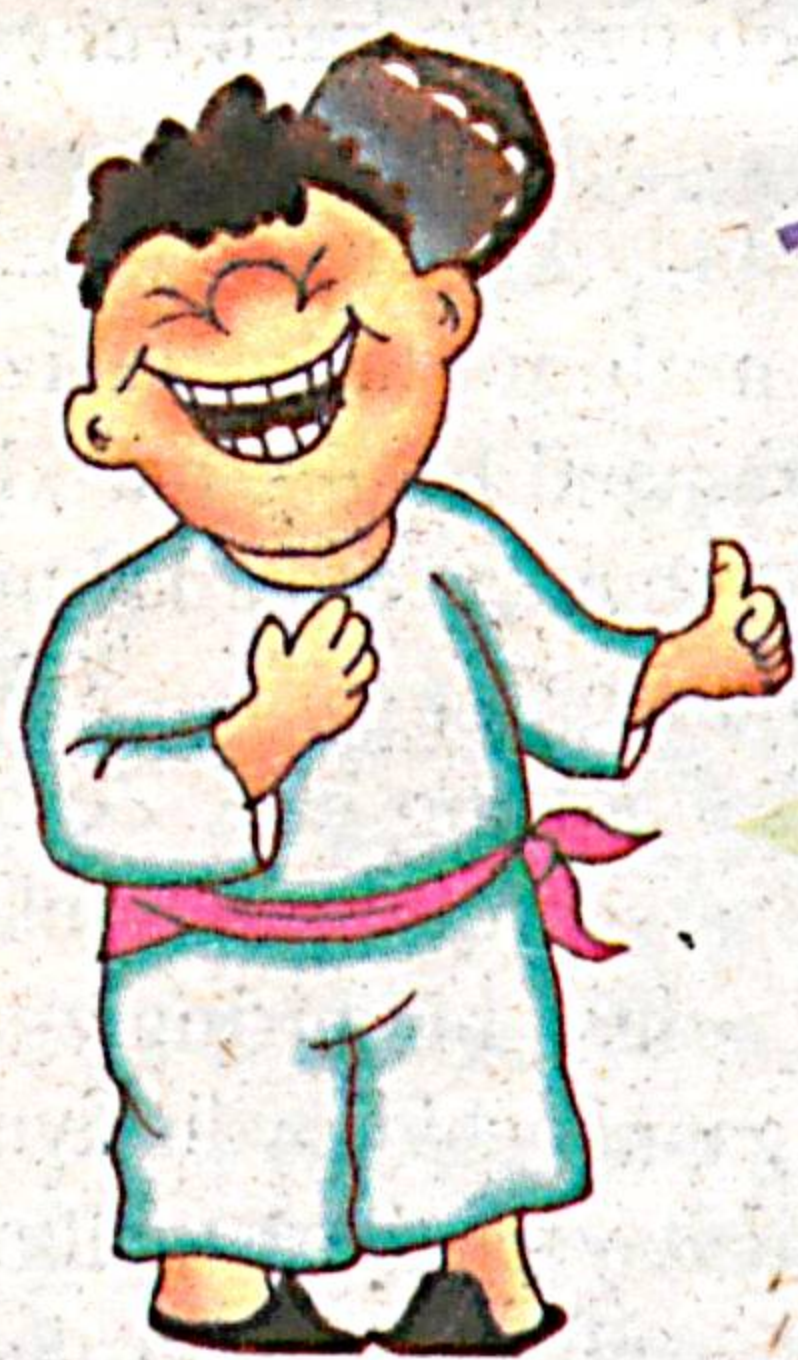
Snora ASHUROVA,
Navoiy shahridagi
15-maktabning 7-sinf
o'quvchisi

Tanaffusda faqat o'yin-kulgi qilish kerak, deb o'ylaysizmi? Albatta, yo'q. Chunki bu vaqtda foydali ishlarni amalga oshirish ham mumkin. Masalan, doskaga har nimalarni yozib uni bejash o'rniga, aksincha, keyingi soatdagi darsga doskani artib, tayyorlab qo'ying. Xonani shamollatishni ham unutmang! Shunda keyingi dars juda soz o'tadi. Sizga bu gaplarni nima uchun aytayotganimni bilasizmi? Chunki bir kuni tanaffusda sinfdoshlar bilan doskaga rosa yozib-chizib tashlagan edik. Birdan qo'ng'iroq chalinib, ustozimiz kirib keldilar-u, darsni boshladilar. So'ng, doskaga bugungi mavzuni yozmoqchi bo'lganlarida, doskaning ahvolini ko'rib, ranjidilar. Biz qizlar esa uyalib qoldik. Siz ham uyalib qolmang!

SAYYORA

YANGI KITOB O'QIYMIZ

Aziz o'quvchilar! Tanaffusda kitob o'qishni yaxshi ko'rasiz-a? Bu gal tanaffusda o'qishingiz uchun sizga «Yangi asr avlodi» nashriyoti yangi kitoblarni havola etadi. Ulardan biri «Shoxli Iskandar» nomli ertak kitobi bo'lib, rang-barang rasmlarga boy. «Zamonaviy odob-axloq» kitobi esa sizga kelajakda yaxshi inson bo'lishingizga yordam beradi. Qani, kim birinchi bo'lib bu kitoblarni o'qib, tanaffusda do'stlariga so'zlab berar ekan?

TOPISHMOQ

Har kuningni rejalab
Tinim bilmay yuradi.
Uyg'otsa ham ertalab
O'z joyida turadi.

(Soat)

TOMOSHA ZO'R BO'LDI

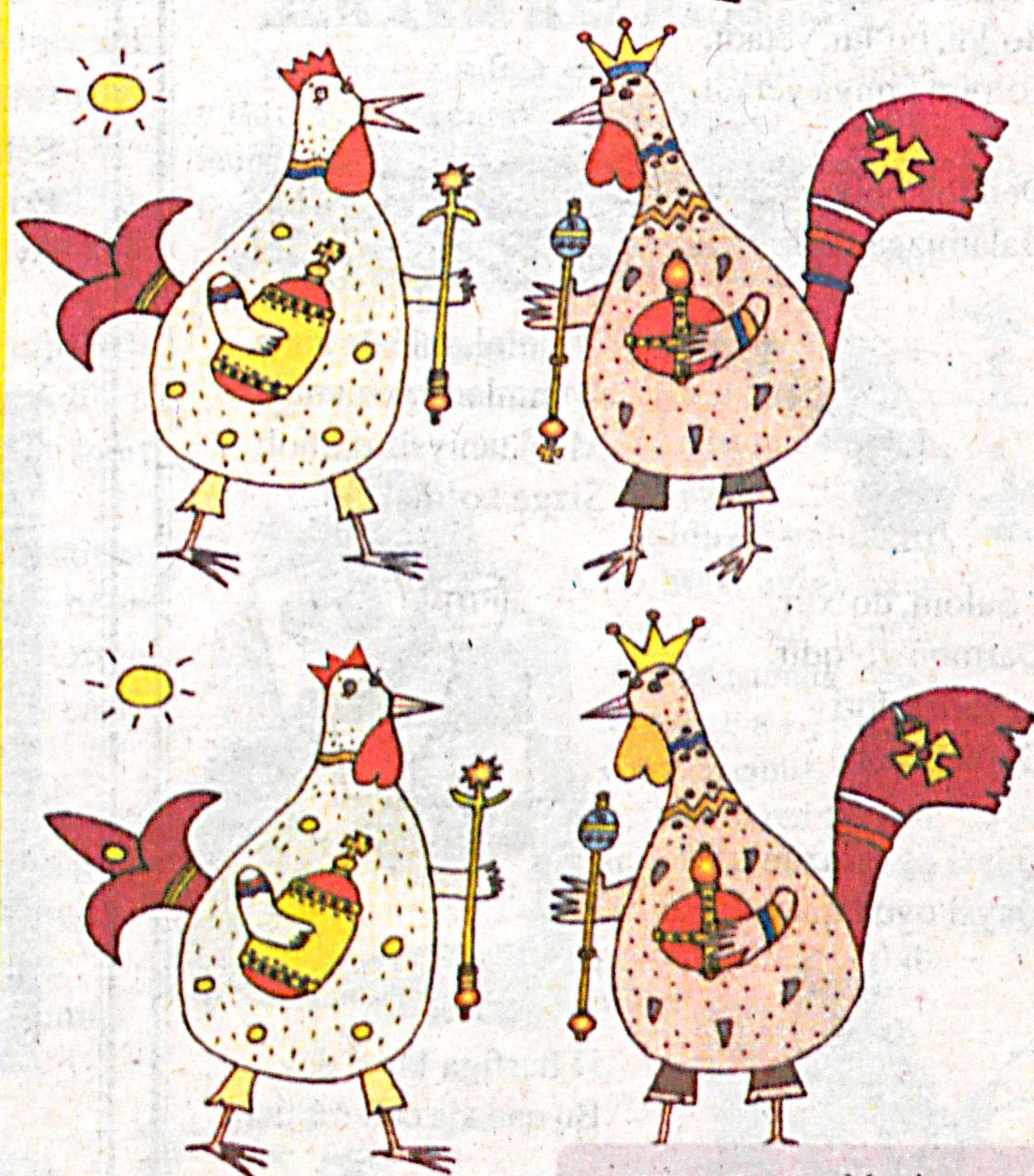

Sirkni kim ko'rmagan deysiz?! U barchamiz uchun sevimli. O'zbekistonda XX asr boshlaridan guruh bo'lib tomosha ko'rsatish harakati boshlangan. 1976-yilda Toshkentda zamonaviy sirk binosi ishga tushirildi. Bu hashamatli bino keyinchalik 1999-yilda qayta ta'mirlanib, uning chiroyiga chiroy qo'shildi.

Shundan buyon u bizga ajoyib tomoshalarini ko'rsatib kelmoqda. Bu yil ham qishki mavsum tomoshalari zo'r bo'ldi. Sahnalashtirilgan sarguzashtlar bilan birga hayvonlarning turli harakatlari har yilgidek kishini hayratlantirdi.

Feruza XURSANDOVA,
Respublika rassomchilik kolleji

Kim zukko-yu,
kim topqir? Men,
deysizmi? Unday
bo'lsa, 12 ta
farqni toping-
chi?!

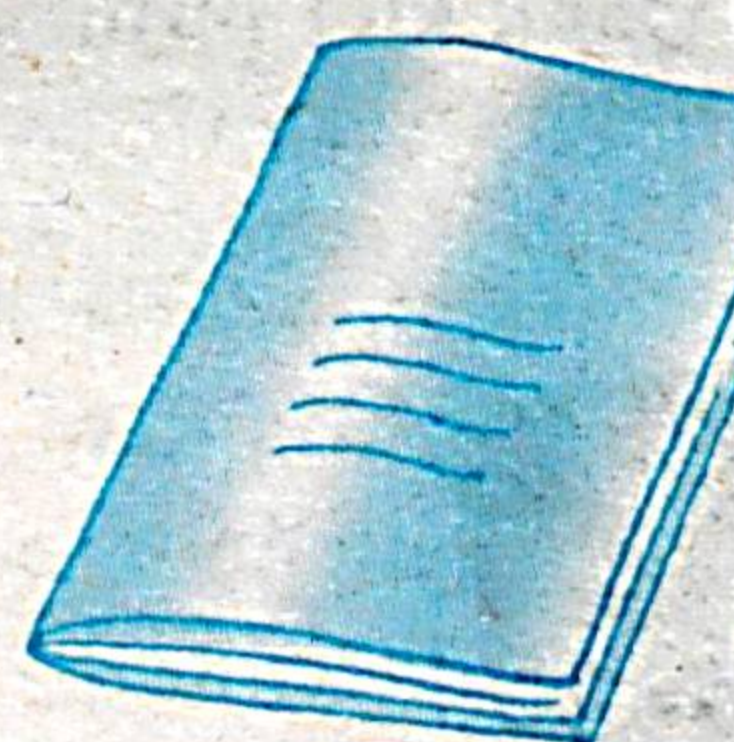
«ALIFBE»DA NECHTA HARF BOR?

(Boshi o'tgan sonda)

Dd

D ni ko'rib uchratdim
Go'yo qiyshiq hujrani.
Kichigi cho'mich kabi
Dum-dumaloqdir labi.

Dengiz, daryo va yulduz,
Daraxt, yomg'ir, do'l va muz.
Odamlar va imorat
Men ulardan iborat.
O'zim cheksizman go'yo
Meni deyilar...

O'tgan kun muallimga
Daftarin berdi Orif.
G'ijimlangan, siyoh tomgan
Daftarga yo'qdir ta'rif.
Ne qilarin muallim,
Bilolmay qoldi darhol.
Tozalasini, yuvsinmi yo
Yoki bossinmi dazmol?

Qilmasdan darang-durung,
Mehmonga tezroq yuring.
Bitta emas, ikki tor,
Uyimizda bor...

Sakra to'pim, sakra to'p,
D'harfiga ism ko'p.
Dono, Dilkash, Dilobar,
Dilfuza bilan Dilbar.
Bo'ldi, bo'ldi, yetadi,
To'pim kimga yetadi.

Dehqon bobo der: demak,
Dalamizga dam kerak.

To'lqinlarni bosaman,
G'ijimlarni yozaman.
Meni taniysiz darhol:
Sizga ko'makchi...

– Salom, do'xtir,
Darmon yo'qdir.
– Iching dori
Darmondori!

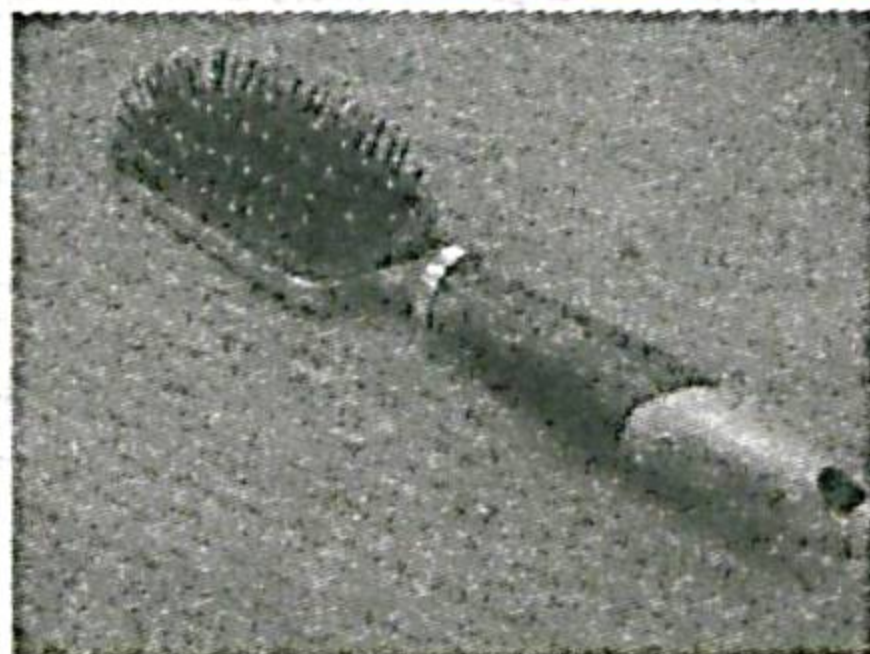
Qaysi oyda uzun tun?
Qaysi oyda qisqa kun?

D harfiga kirar dev,
Bu qanaqa chizma deb...

Gazetamizning o'tgan sonida bolalar shoirasi
Kavsar Turdiyevaning «Alifbe»da nechta harf
bor?» turkum she'rlarini e'lon qilgan edik.
O'quvchilarimizdan ushbu she'rlarini to'lig'icha
borishi haqida maktublar oldik. Shoiraning
she'rlarini davomini gazetamiz orqali o'qib
borasiz.

Ee

Jimjimadan yiroqman,
Go'yo tishli taroqman.

Esonmisiz-omonmisiz,
Bugun bizga mehmonmisiz.
Esonmiz-omonmiz,
Eng haqiqiy mehmonmiz.

E'lon

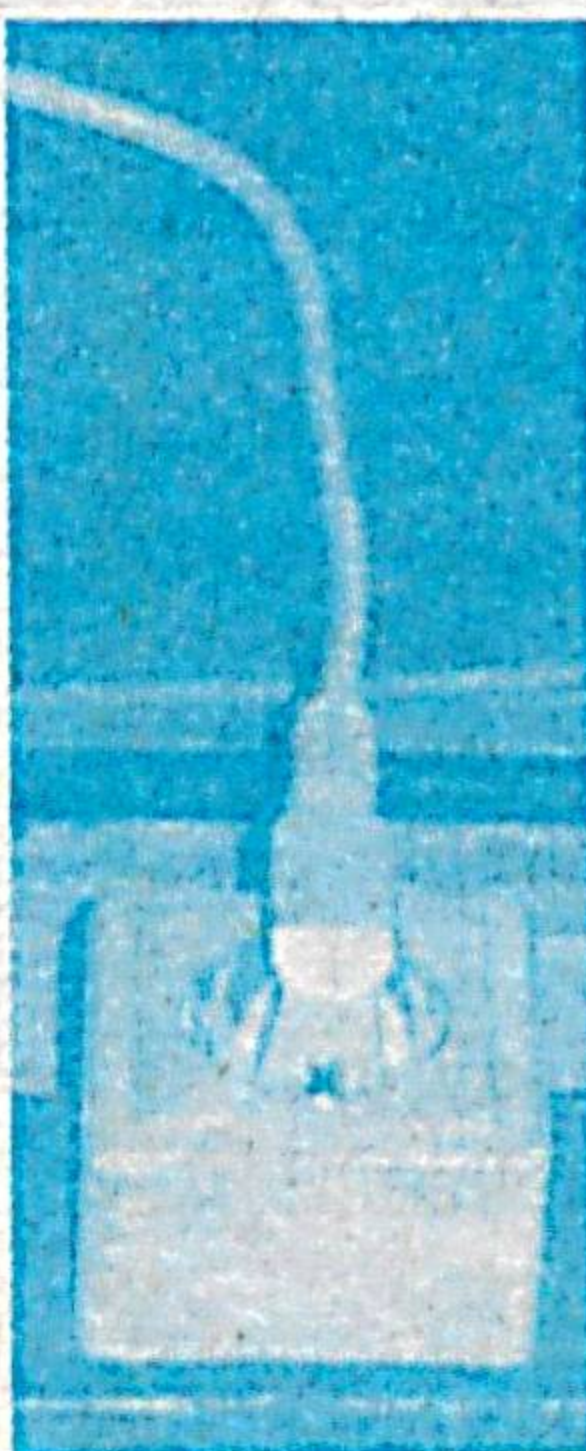
Esim ketdim E tomoni,
El yurtga berdik e'lon.
E tushibdi elakka,
So'ng qaytibdi ertakka.
Hamma joyda qidiruv,
Qaysi so'zda bordir u?

Uch og'ayni botirlar,
Mendan kelayotirlar.
Bulbuligo'yo qushin
Aytish ham mening ishim.
Hayotman va ermakman,
Hamma sevgan...

G'ichir-g'ichir tovushim,
Mening ukam kovushim.
Undan katta tetikman
Oyoqdagi...

Erta tongdan ertalab,
Echkichamni erkalab.
Erinmay qilib ermak.
Aytdi echkixon...

Uying men bilan yorug',
Xonang issiq yo sovuq,
Quvnoq qo'shiq yallalar,
Men tufayli taralar.
Changyutgiching chang yutar,
Muzlatgiching muz tutar,
Kino diling yayratar,
Choynak choyni qaynatar.
Topolmaysanmi yoki
Menman...

(Davomi bor.)

«KATTA BOBO» BEKATI

Aziz bolajonlar!
Bugungi suhbatimiz do'stlikka bag'ishlansa nima deysiz? Xo'sh, kimni biz chin do'st deymiz yoki bo'lmasa, kinga ishonsa bo'ladi? Bu xususda hech o'ylab ko'rganmisiz?

Inson dunyoga kelibdiki, bir-biri bilan bo'lib, do'stona munosabat asosida yashashga harakat qiladi. Buning uchun u umr bo'yi do'st orttiradi, uning mehriga suyanadi, yaxshi so'ziga muhtoj bo'ladi. Agar insonning beg'araz do'sti, ishongan kishisi bo'lsa, u hech qachon qiynalmaydi, mushkuli oson ko'chadi.

Aziz o'g'i-qizlarim, siz ayni do'stlashadigan, bir-biringiz bilan inoq bo'ladigan yoshdasiz. Aslida shu davrda orttirilgan do'st bir umrga davom etishi mumkin. Maktab quchog'ida bog'langan do'stlik rishtalari hayotingiz davomida ko'p bora asqotishini bilasizmi?

Xo'sh, qani ayting-chi, kimni haqiqiy do'st deyish mumkin? Bu savolga birdan javob berishga shoshilmang. Eng avvalo, bir odamni do'st-birodar deb tan olish uchun u dastlab sinovdan o'tishi lozim. Zero, hayot sinovlariga bardosh bergan do'stlik umrboqiy bo'ladi. Uni hech qanday kuch yenga olmaydi.

Har kuni maktabda, ko'cha-ko'yda tengdoshlaringiz bilan muloqotda bo'lasiz. Ularning suhbatidan bahramand bo'lib, har xil mavzuda bahslashasiz. Ana shunday onlarda kim do'st ekanligi ayon bo'lib qoladi.

Aslida haqiqiy do'st sanoqli bo'ladi. Zero, hammani ham do'st deb atash qiyin. Chunki yurakdan mehr qo'yish uchun bir-biringizga ishonish, dilingizdagi bor gapni ochiq-oydin ayta olish kerak bo'ladi. Ana shunday tengdosh topilsa, u bilan do'stlashishga harakat qiling. Qo'lingizdan kelgan jami ezguliklarni unga ham baham ko'rib, samimiy yo'ldosh bo'lishiga odatlaning. Doimo yaxshi so'zni do'stdan ayamasangiz, bunday yaqinlashuv uzoqqa cho'zilishi mumkin.

Aziz bolalarim, do'st tanlashda aslo adashmaslik lozim. Har kinga «Men bilan do'st bo'lasanmi?» deb murojaat qilishdan ma'no yo'q. Do'stlik shunday haqiqatki, unga kuch, yolg'on so'z bilan yoki bo'lmasa biron manfaat yuzasidan erishib bo'lmaydi. Shuni unutmangki, kimdir do'st bo'lish uchun payt poylaydi yoki o'ziga ma'qul bo'ladigan narsaga erishish uchun tilyog'lamalilik qiladi. Unday tengdoshidan haqiqiy do'st chiqmaydi. Bundaylarning yaqinlashuvi vaqtincha, ertaga yana kimgadir shunday muomalada bo'lib, sizni unutib yuborishi hech gap emas.

Yoshi ulug'lar har gal sizga bir-biringiz bilan do'st va inoq bo'linglar, deb nasihat qilishadi. Buning zahirida katta ma'no yotganiga hali ko'p bora amin bo'lasiz. Do'sti bor odamning so'zi hech qachon yerda qolmaydi. Uning orzu-havaslari ham do'stlari safida ro'yobga chiqishi mumkin. Shunday ekan, do'stlikni qadrlab sizga yaqin bo'lgan insonlar hurmatini joyiga qo'ying. Ularning diliga yaqinroq bo'lish uchun maktabda yaxshi baholarga o'qib, doimo a'lo xulqli bo'lsangiz, aminmanki, do'stlaringiz o'z-o'zidan ko'payadi.

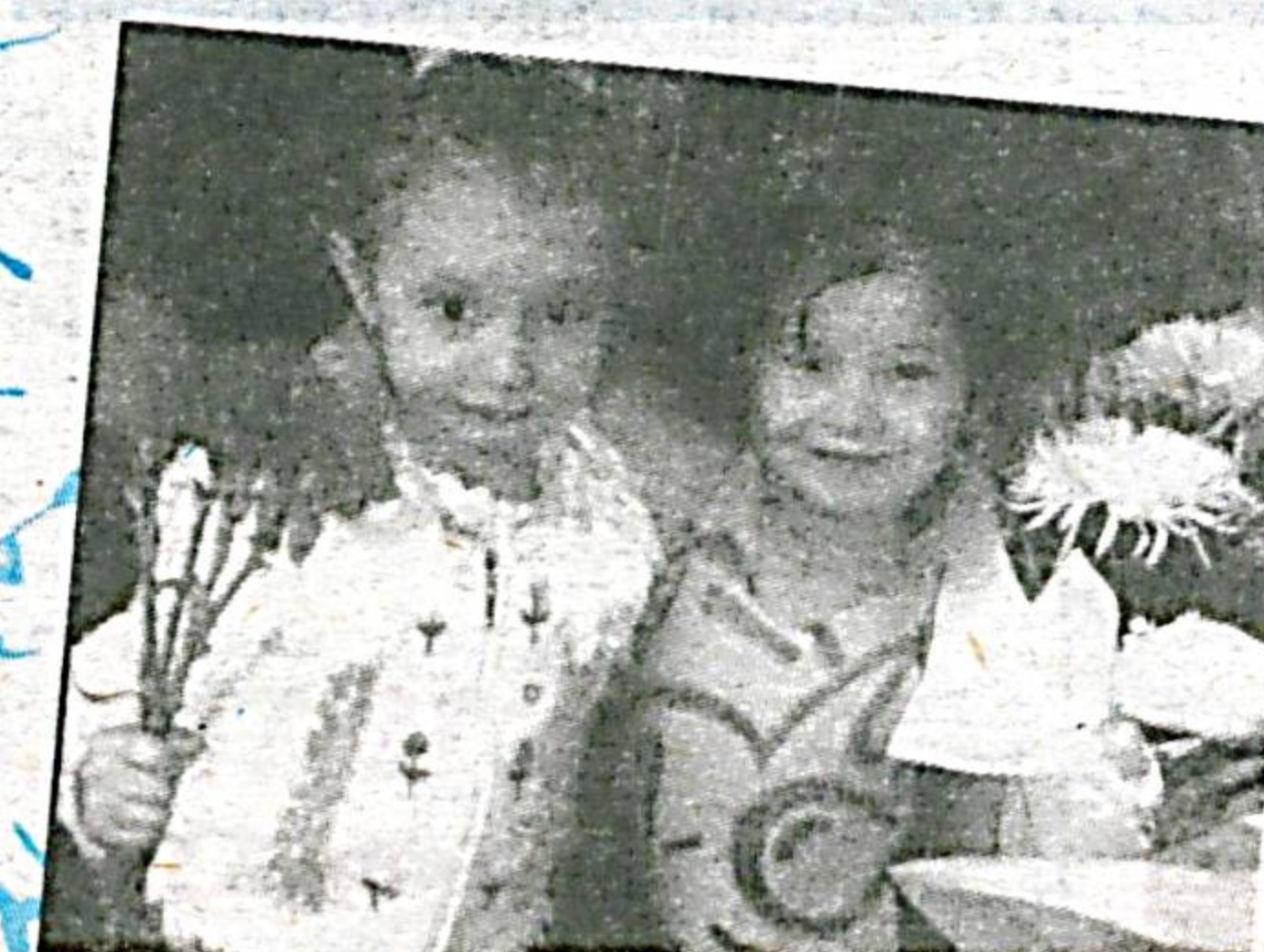
Islom USMONOV

SPORT

SHOHSUPADA G'OLIBLIKNI O'YLAYMAN!

Humoyun oltin medalli bo'lganidan xursand.

Sevinchning oyisi gimnastika bo'yicha xalqaro toifadagi sport ustasi. 6 yoshli Sevinch Sodiqova ham har kuni sport sumkasini yelkasiga osib, mashg'ulotlarga shoshiladi.

«K2»
CHO'QQISI SARI

Kuni kecha «Sog'lom avlod uchun» xalqaro xayriya jamg'armasi hamda O'zbekiston alpinizm va tog' sporti Federatsiyasi tashabbusi bilan «Kamolot» YOIHda alpinist Ilyos Tuxvatullinning dunyodagi eng baland cho'qqilardan biri «K2» cho'qqisiga uyushtirilgan ekspeditsiya munosabati bilan tadbir bo'lib o'tdi.

Tadbir davomida Xalqaro sport ustasi, O'zbekiston alpinizm va tog' sporti Federatsiyasi Vise-prezidenti Ilyos Hamidovich Tuxvatullin bilan uchrashuv va videofilm namoyish etildi.

Ilyos Tuxvatullin hozirga qadar yuzdan ziyod cho'qqilarni zabt etib ulgurgan. Ya'ni, o'z faoliyati davomida yetti marta yetti ming metrlik hamda ikki marta Everest cho'qqisini zabt etgan. U Pokistondagi 8611 metrlik «K2» cho'qqisiga yangi yo'l orqali ko'tarilgan.

Ilyos Hamidovich «Jasorat» medali, «Mehnat shuhrati» ordeni sovrindori, xizmat ko'rsatgan sport ustasidir.

Humoyun Shukurov poytaxtning Yunusobod tumanida joylashgan harbiy sport maktabi 8-«V» sinfida tahsil oladi. Sportning karate turi bilan shug'ullanayotganiga besh yildan oshdi. 2008-yil Humoyun uchun zafarlar yili bo'ldi. U Osiyo chempioni degan yuksak nomga sazovor bo'ldi.

Karate bilan shug'ullanishni boshlagan har bir bola avvalo, uning tarixini, an'analari va qadriyatlarini o'rganishi kerak, deyishadi. Yana aytishadiki, uni anglamoq uchun jiddiy shug'ullanish kerak. Shug'ullanganda ham yaktag-u chalvoringiz terdan shalabbo bo'lsin, tanangizdan ko'tarilayotgan taft hovri kimonongizni quritsin. Tinimsiz mehnat, sabr-bardosh, mashaqqatlarni sabot bilan yengib o'tish bir kun kelib sizni qadr, hurmat, ehtirom shohsupasi sari eltadi. Komillik, jismoniy va ruhiy uyg'unlikka erishish yo'lini karateda ko'rgan qahramonimiz katta orzular og'ushida mashaqqatli va ayni chog'da zavqli bo'lgan yo'lni tanladi.

Keling, yaxshisi, shohsupaga ko'tarilishgacha bo'lgan jarayon haqida Humoyunning o'zidan eshitamiz:

—Dadam tarixchi. Xizmat taqozosi tufayli yurtimizning ko'p joylarida ishlashlariga to'g'ri kelgan. Shu bois, oilamizdagi besh farzand respublikamizning turli viloyatlarida tug'ilishgan. Jumladan, men Samarqand viloyati, Ishtihon tumanidagi «Mehnat — rohat» shirkat xo'jaligining Robot qishlog'ida tug'ilgan ekanman. Sportdagi ilk tarbiyamni Surxondaryoning Uzun tumanidagi «Uzun» klubida boshlaganman. Bunga esa o'rtog'im Tohir sababchi bo'lgan.

Bir kuni u mashg'ulotga ketayotganini aytdi. Negadir unga ergashgim keldi. O'sha kuni men ham murabbiy Ilhom aka Shoynazarov mashg'ulotlarida ishtirok etdim. Mashg'ulot menga juda yoqdi. Shundan so'ng, har kuni dars tugashi bilan Ilhom aka bugun nimani o'rgatarkin, degancha bir to'da bolalar klubga shoshardik. Mashg'ulotlar davomida karateni chindan ham yaxshi ko'rib qoldim. Oldimizga vaqti kelib biz ham ulkan natijalarga erishamiz, degan niyat bor edi. Saboqlar davomida turli xil musobaqalarda ishtirok etishimiz bizni saralab, sinovdan o'tkazdi.

Ilk yutuqlarni dastlab klubimizda, tumanimizda, keyinchalik esa viloyat musobaqalarida qo'lga kiritdim. Termiz shahridagi va Andijonda bolalar va o'smirlar o'rtasida bo'lib o'tgan «Oltin vodi» musobaqasidagi g'oliblik meni tengdoshlarimga tanitdi. Ketmak ket g'oliblik shohsupasiga ko'tarilayapman-u, yana g'oliblik haqida o'ylardim...

7-sinfni bitirib, Toshkentga keldim. Bu yerda tajribali murabbiylar Dilshod Karimov va 6-Dan qora belbog' sohibi Adham Yunusovdan karate-doning sirlarini o'rgana boshladim. Harbiy sport maktabida leytenant Qobil Azizxonov rahbarlik qilayapti.

Nihoyat, 2008-yil so'nggida Malayziyada bolalar va o'smirlar o'rtasida o'tkazilgan xalqaro musobaqadan bronza medali bilan qaytgan bo'lsam, Italiyaning Issolya shahrida bo'lib o'tgan Osiyo chempionatida oltin medal va chempionatning kubogi menga nasib etdi.

Mutaxassislarning aytishlaricha, karate sport turi negizida eng pokiza orzular, umidlar voyaga yetarkan. Karatening asl maqsadi — himoya. Karatedek qudratli san'atni puxta egallash uchun intilayotgan Humoyunga bu yo'lda ulkan zafarlar tilaymiz.

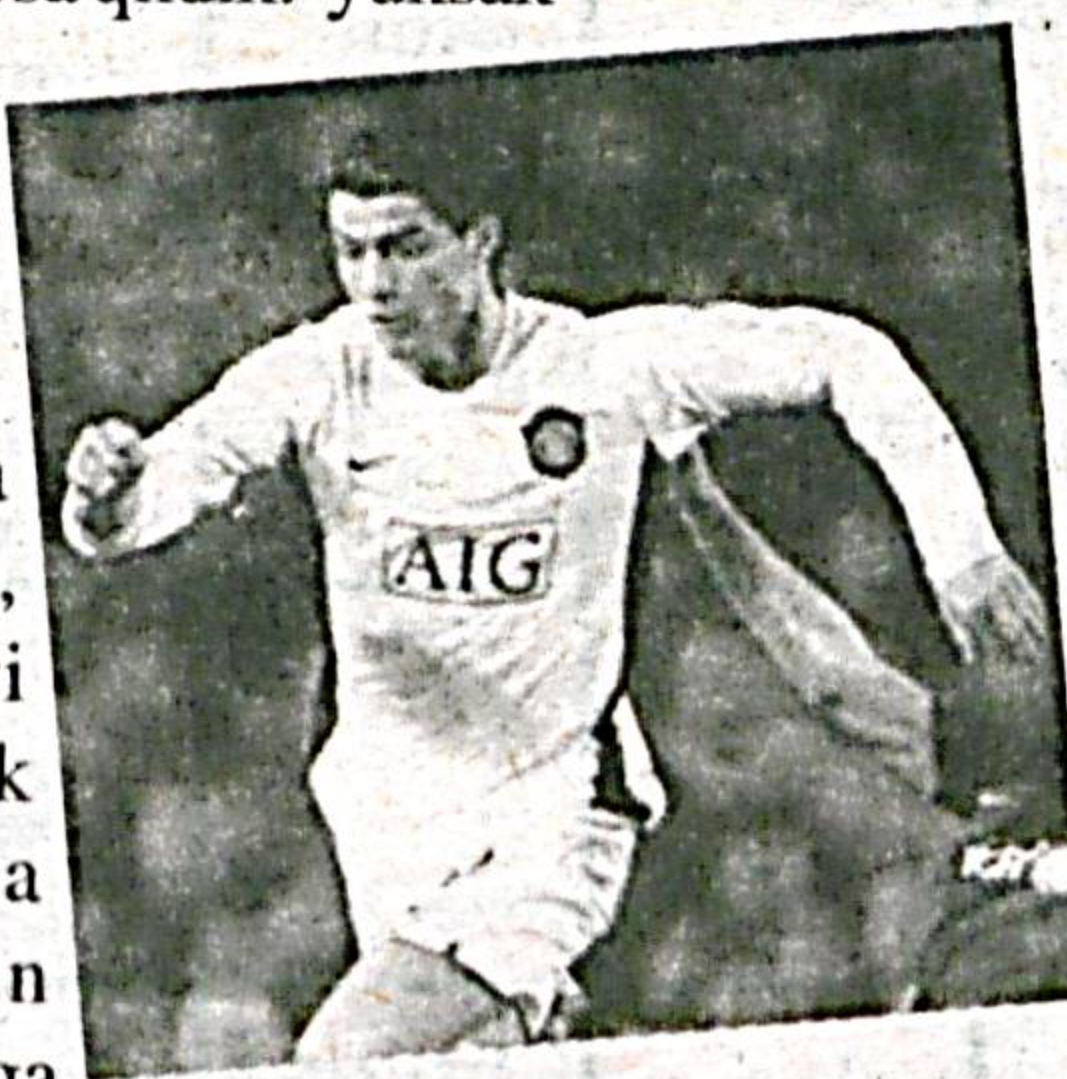
Sportchi uchun shohsupada muqim turmoq oson emas. Chunonchi, yutuqlar omili faqat mehnat va izlanishdadir.

RONALDUGA
KO'Z TEGDI

Yaqindagina FIFA an'anaga ko'ra yana o'z g'oliblarini aniqladi. 2008-yilning «Eng yaxshi futbolchi» nomi bu safar Portugaliya terma jamoasi va «Manchester Yunayted» futbol klubining yarim himoyachisi Krishtianu Ronalduga nasib etdi.

Ammo yuksak mukofot futbolchiga qimmatga tushdi. U o'zining qizil «Ferrari» avtomashinasida avtohalokatga uchrab, omon qoldi...

Biz esa xulosa qildik: yuksak mukofotga, yulduz futbolchiga ko'z tegdi, shekilli... Nima bo'lganda ham, futbol sari yulduzlik olamiga shoshayotgan bolajonlarimizga maslahatimiz: kelajakda o'z mashinangiz tezligini oshirmang, negaki, yo'l qoidasi — umr foydasi.

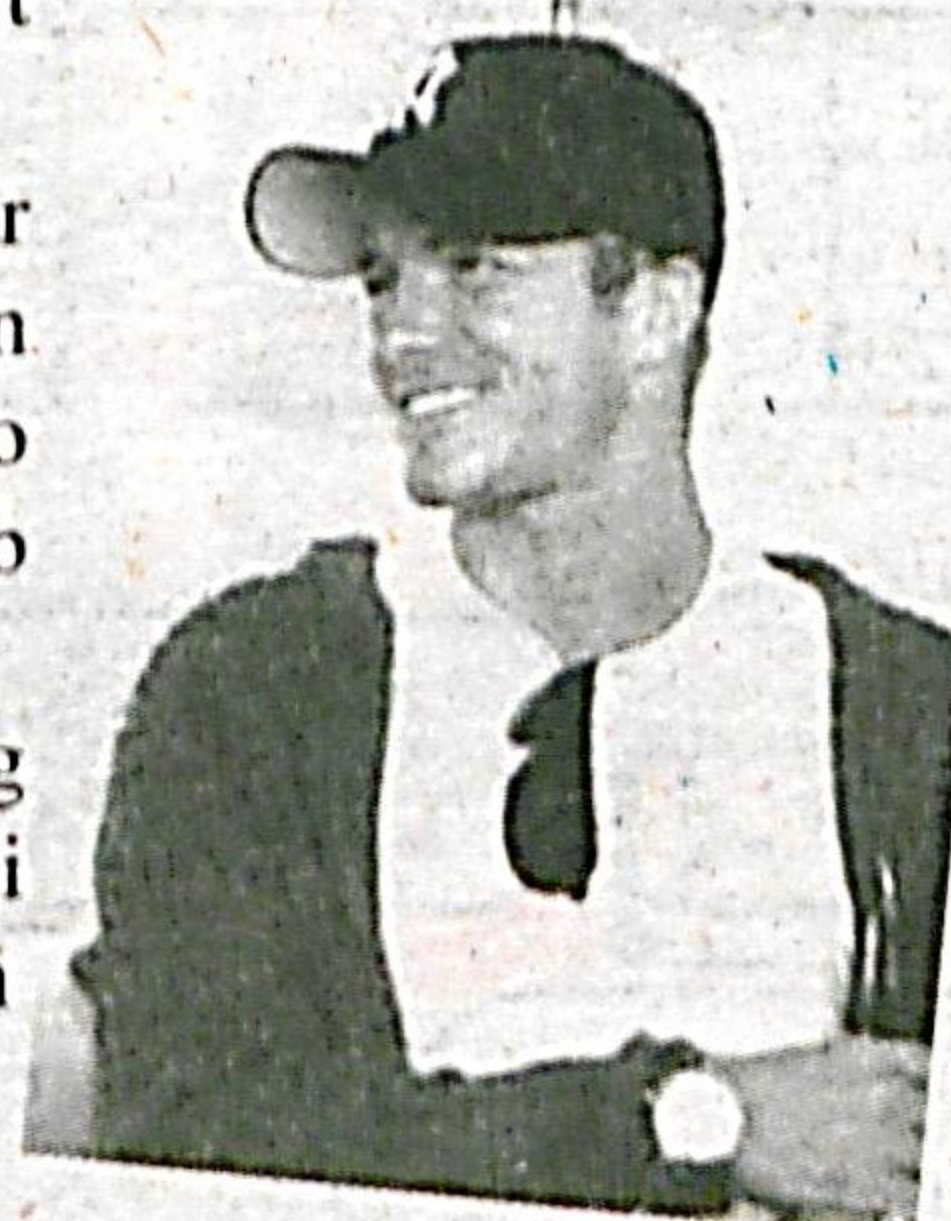
BEKKEM KELARMISH...

Yaqinda o'z safiga «Milan» betakror futbol yulduzi Bekkemni qo'shib oldi. Ammo mutaxassislari Bekkem va «Milan» jamoasining fevral va mart oylariga belgilangan ko'rgazmali chiqishlarida qatnashishini bot-bot takrorlamodalar.

4-fevral kungi uchrashuv Shotlandiyada, 4-mart kungi ko'rgazmali chiqish esa Saudiya Arabistonida bo'lib o'tadi.

Dunyo yulduzi uchinchi uchrashuvini agar bo'sh vaqt topsa, O'zbekistonda yoki O'z ar b a y j o n d a o'tkazar emish...

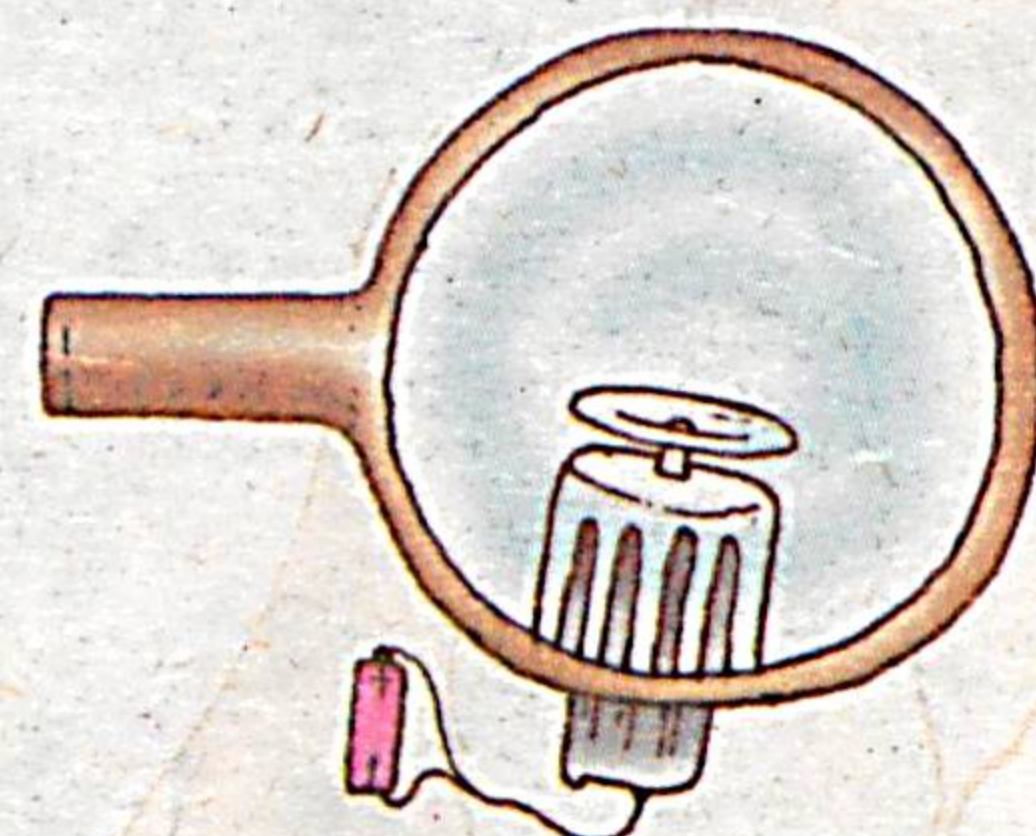
Bekkemni ko'rish orzusi ayni damda kichik futbolchilarga quvonch bag'ishlab turibdi.

BO'SH O'TIRMAY, BOSH QOTIR!

**MITTI
ELEKTOR
MOTORI**

Eng mitti elektr motorini yaratishga fransuz Jan Filippo 1942-yilda muvaffaq bo'lgan. Uning bo'yi 3,5 millimetr, vazni 0,5 gramm, motori har daqiqaga 4 ming martadan ortiq harakatlanib, 2 voltli kuchlanishdangina quvvat oladi.

YANGILANGAN REKORD

2002-yili Everest cho‘qqisiga ko‘tarilgan yaponiyalik 63 yoshli qariya Tomas Vatanabe Everestni zabt etgan dunyodagi eng qari alpinist hisoblanadi. Shuning uchun ham uning nomi Ginnesning «Rekordlar kitobi»ga kirgan. Avvalgi rekord polshalik ayolga tegishli edi. U 2000-yili 50 yoshida mazkur cho‘qqiga ko‘tarilgan.

HINDISTON QIT'ASI

Bundan 45 million yil avval Hindiston alohida qit'a bo'lgan. Uni Tetis okeani Osiyo qit'asidan ajratib turgan.

	Harbiy unvon		Yirik inju		Nashrga a'zollik	Qurilmani boshqaruvchi		G'al-la	Zamon, vaqt	Sayroqi qush
						Axborot nashrlari		To'ti turi		
	Sudan poytaxti					Miqdor ifodasi		Rus geolog olimi		
	Odilona ish yurituvchi		Da-raxt	Eng yuqori natija		Musiqa asbobi				Maso-fa
	Tor-tiq								Samo jismi	
	Mexa-nik odam	Ijod mah-suli		Yuqori daraga ifodasi		Silindr-simon qism				
Futbol jamoa							Maftun (kitobiy)			
					Janub tumani		Uchish quril-masi	Bog'-lovchi		Mangu-lik
Tabiiy fan					Vagon bo'l-masi				Xona-don	
				Avto marka	O'simlik a'zosi	Harbiy xizmat-chi	Tola ekini			
		Cho'pon yrdam-chisi	Tinish belgi						Ameri-ka astro-navti	
	Nomus	Nasl, zot		Bino-kor	Har ishda afzaldir bilim orttirish, Bilim orttirmoqqa astoydil kirish. Abdurahmon Jomiy					
				Shirin-lik						
				Tennis may-doni						
	Vazn birligi									
						Oy nomi				

F. ORIPOV tuzdi

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'lmagan Xalqaro xayriya jam'armasi.

BOSH MUHARRIR:
To'lg'in HAYITOV

Dizayner va sahifalovchi:
Zuhra
MUHSIMOVA
Navbatchi:
Axtamqul
KARIM

**Gazeta
O'zbekiston
Matbuot va
axborot
agentligida
0208-raqam
bilan 2007-yil
2-fevralda
ro'yxatdan
o'tgan.**

TAHRIR HAY'ATI:
G'ayrat SHOUMAROV,
Svetlana INOMOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Dilmurod RAHMATILLAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA

Manzillimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
, Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@mail.ru
Tel: 244-27-25, 244-63-08
Tel./faks:
(99871) 244-38-10

Rassom:
Feruz MATYOQUBOV

«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa ijodiy
uyida chop etildi.
Haftaning
dushanba kuni chiqadi.
Shakli A-3,
2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092

Adadi - 63474
Buyurtma N: J 6790